

Aktuelt til Dyrlæger

Læs artiklerne: [ingen opblomstring af pølseforgiftning hos kvæg, udvikling i antibiotikaforbruget, korrekt aflivning af kreaturer](#), [Dyrlæger efterspørger mere viden om de enkelte klovlidelser](#), [Behandling af lungeorm i økologiske besætninger mv.](#)

[Kvægafgiftsfonden](#)
[Mælkeafgiftsfonden](#)

Indhold

[Ingen opblomstring af pølseforgiftning hos kvæg](#)

[Udvikling i antibiotikaforbruget](#)

[Korrekt aflivning af kreaturer](#)

[Dyrlæger efterspørger mere viden om de enkelte klovlidelser](#)

[Behandling af lungeorm i økologiske besætninger](#)

[Opdatering om Mycoplasma i danske kvægbesætninger](#)

[Temadag om aktuelle fodrings-spørgsmål](#)

[Nye abonnenter](#)

Ingen opblomstring af pølseforgiftning hos kvæg

Fra Tyskland er der beskrevet forekomst af langvarige tilfælde af botulisme. Det er dog ikke tilfælde, vi kan genkende i Danmark, og vores tyske kolleger forklarer den pludselige interesse for sygdommen med mediernes agurketid.

Symptomerne på pølseforgiftning er ukarakteristiske og meget varierende. De omfatter fordøjelsesforstyrrelser, kronisk forfængenhed, ødemer på ben, yver og doglap, afmagring, fald i mælkeydelse og efterfølgende pludseligt dødsfald. Symptomerne ses hyppigst hos nykælvede dyr, men kan også ses hos dyr længere henne i laktationen eller hos ungdyr.

Symptomerne på pølseforgiftning ses hyppigst hos nykælvede dyr.

Få danske tilfælde

De hidtidige danske erfaringer går mere på pludselige dødsfald og uspecifikke forgiftningstilfælde, der kommer sig efter kortere eller længere tid. I perioden fra 1994-2005 er der på Veterinærinstituttet undersøgt 264 prøver for botulisme hos kvæg. Giftstof er her påvist i 50 af de undersøgte prøver.

Botulisme eller pølseforgiftning opstår som følge af optagelse af botulinumtoxin, der produceres af bakterien Clostridium botulinum. De toxiner, der produceres af Clostridium botulinum-bakterier, er de stærkeste, kendte biologiske giftstoffer. Botulismeudbrud i Danmark har i perioden 1990-2000 typisk omfattet 1 til 3 dyr pr. udbrud. Enkelte udbrud med 15 til 60 døde dyr er dog forekommet. Botulisme er ikke omfattet af Kvægerstatningsordningen.

/dyrlæge Kaspar Krogh, ksk@vfl.dk

Udvikling i antibiotikaforbruget

I første halvår af 2011 er forbruget af antibiotika til kvæg faldet med 4,4%. Faldet afspejler en forbedret yversundhed, hvor antallet af behandlinger for yverbetændelse er faldet med 17%. Forbruget af intramammariar med 3. og 4. generationscefalosporiner faldt i 2009 med 33%, i 2010 med 31% og nu i første halvdel af 2011 med hele 45% (sammenlignet med første halvår af 2010). [Læs mere](#)

/dyrlæge Jørgen Katholm, jka@vfl.dk

Korrekt aflivning af kreaturer

Ved undersøgelse af indkomne kadavere på DAKA er der tidligere konstateret et uacceptabelt høj antal kreaturer, der er blevet aflivet med boltipistol uden efterfølgende aflødning. Fra VFL, Kvægs side har vi bl.a. via udsendelse af informationsmateriale til kvægbrugerne forsøgt at rette op på dette.

Vi følger op på situationen ved en række kontrolbesøg på destruktionsanstalten. I den forbindelse har vi erfaret, at nogle dyr bliver aflivet medicinsk og derefter får halsen skåret over. Da denne sikkert meget velmenende praksis kan give anledning til misforståelser, henstiller vi til, at der enten foretages medicinsk aflivning eller skydning med boltipistol med efterfølgende aflødning - og helst ikke kombinationer.

[Læs om korrekt aflivning af kvæg](#)

/dyrlæge Henrik Læssøe Martin, hlm@vfl.dk

Dyrlæger efterspørger mere viden om de enkelte klovlidelser

En del dyrlæger har givet udtryk for, at de savner viden om de enkelte klovlidelser for at kunne bruge klovværktøjerne og yde en optimal rådgivning.

"Aktuelt for dyrlæger" bringer derfor lejlighedsvis et lille afsnit om en eller to udvalgte klovlidelser.

For få beskæringer kan give nydannelser

I besætninger med for få årlige beskæringer vil man ved registrering typisk kun se få såleblødninger, men forholdsvis mange sålesår (tidligere benævnt såleknusning), fordi såleblødningerne får lov at udvikle sig. Desuden vil man i disse besætninger ofte se en del nydannelser, fordi den uhensigtsmæssige klovvorm giver et træk i huden mellem klovene. Nydannelser er udvoksninger af bindevæv, som udgår fra klovspaltens hud. De kommer som følge af længerevarende irritation af huden mellem klovene og kan skyldes fugtigt, urent nærmiljø, mange tilfælde af digital dermatitis/DD i klovspalten eller forkeret klovvorm, som det ses ved forkeret eller for lidt beskæring.

Der bliver i mange besætninger brugt store ressourcer på forbindinger, klovbade og klovdeseinfektionsmidler, uden at det resulterer i forbedret klovsundhed og ydelsesfremgang.

Diagnosen bør stilles, før behandlingen indledes

Digital dermatitis/DD er en meget synlig klovlidelse, og mange anser måske derfor DD som besætningens hovedproblem. Der bliver i mange besætninger brugt store ressourcer på forbindinger, klovbade og klovdeseinfektionsmidler, uden at det resulterer i forbedret klovsundhed og ydelsesfremgang. Derimod vil daglig klovvask med vand og evt. sæbe kunne nedsætte DD-forekomsten med omkring 40%. Klovvregistreringer peger dog meget ofte på hornrelaterede lidelser som den vigtigste årsag til lav ydelse, dårlig reproduktion og høj kodødelighed. Brug derfor klovvregistrering og stil en sikker diagnose, før der behandles!

/dyrlæge Pia Nielsen, pin@vfl.dk

Behandling af lungeorm i økologiske besætninger

Vi har modtaget et par henvendelser fra dyrlæger, der har været i tvivl om de økologiske reglerne vedrørende behandling af kreaturer mod lungeorm.

Som ved andre parasitære lidelser er det tilladt at udlevere eller ordinere medicin til landmandens egen behandling af dyrene, såfremt dyrlægen har stillet en diagnose. Behandlingsperioden og de relevante dyrs CHR-nummer skal naturligvis fremgå af dyrlægens anvisning.

Opbevaring af medicin i besætningen må kun forekomme i den periode, hvor behandlingen står på. Restmedicin skal straks fjernes fra besætningen, når behandlingen er afsluttet. Hvis det er nødvendigt af hensyn til dyrenes velfærd, kan dyrene - på trods af de økologiske krav om afgræsning -

holdes på stald i en kortere periode. Hvis perioden overstiger 7 dage, skal det noteres i logbogen.

Ved behandling af dyr med antiparasitære lægemidler skal dette noteres i logbogen. Behandlingerne tæller dog ikke med i behandlingsregnskabet.

/dyrlæge Henrik Læssøe Martin, hlm@vfl.dk

Opdatering om Mycoplasma i danske kvægbesætninger

VFL, Kvæg, er i løbet af sommeren blevet kontakttet vedrørende i alt knap 20 besætninger, der har oplevet kliniske symptomer, der i større eller mindre grad kan forbindes med påvisning af Mycoplasma bovis. Det kliniske billede varierer meget i besætningerne; enkelte oplever massiv forekomst af uhelbredelige tilfælde af ledbetændelse hos køer, mens andre har set enkelte tilfælde af yverbetændelser eller mellemørebetændelse og lungebetændelse hos kalve, der svarer dårligt på normal behandling.

Mycoplasma bovis smitter ved direkte kontakt mellem kreaturer via snot, spyt (foder, vandtrug) og via mælk. Bakterien findes ofte i de øvre luftveje selv hos kvæg uden kliniske symptomer. Tilstedeværelse af bakterien er således ikke ensbetydende med klinisk sygdom. Mycoplasma bovis har ikke nogen cellevæg og er derfor særligt følsom for udtørring og desinfektion. God staldhygiejne, gode malke rutiner og isolation eller udsætning af kendte smittebærere er den bedste måde at begrænse smitte inden for besætningen. Indkøb af dyr udgør den største risiko for introduktion af sygdommen. Mycoplasma bovis er ikke omfattet af Kvægbrugets Erstatningsordning.

Mycoplasma bovis smitter ved direkte kontakt mellem kreaturer via snot, spyt (foder, vandtrug) og via mælk.

Verificering af diagnosen ved laboratorieundersøgelse af materiale fra syge dyr er nødvendig. Dyrkning og anden laboratiemæssig diagnostik er vanskelig. Sensitiviteten ved både dyrkning og PCR angives i litteraturen til ca. 50%. Diagnostik udbydes på Veterinærinstituttet og hos Eurofins.

- Veterinærinstituttet anbefaler dyrkning fra ledvæske, mælk eller andre vævstyper samt serologiske undersøgelser af parrede blodprøver. I perioden fra juni – juli er der undersøgt 16 prøver fra 9 forskellige besætninger (mælk, ledvæske, lunge) ved dyrkning, hvoraf 13 viste positivt resultat.
- Eurofins har undersøgt tankmælksprøver fra et mindre antal besætninger og en del enkeltkirtelprøver. Resultaterne herfra tyder på, at bakterien kan påvises i mange besætninger og i varierende grader fra enkeltkøer inden for besætningerne. Tolkning af resultaterne fra PCR er vanskelig. Der er ikke etableret sammenhæng mellem PCR-værdier og graden af infektion. Anvend mælkeprøveglasser med Bronopol (rekvireres via Eurofins) ved indsendelse af prøver til PCR.

Behandling af infektioner med Mycoplasma bovis

Behandlingsmæssigt er der pt. ingen klare retningslinjer. Mycoplasmainfektion findes ikke på FVSTs behandlingsvejledning for kvæg. Da bakterien ikke har nogen cellevæg, er antibiotika rettet mod cellevægssyntesen (som fx penicillin eller cephalosporiner) ikke effektive. De bedste erfaringer med behandling i de danske besætninger opnås ved tidligt indsat og langvarig behandling med effektive antibiotika (tetracyclin eller lincomycin). Bemærk, at lincomycin ikke er godkendt til kvæg og kun kan anvendes jf. kaskadereglen. Understøttende behandling med NSAID kan være indiceret.

Kontakt ved mistanke eller konstateret infektion

VFL, Kvæg, bidrager gerne med faglig back-up og sparring i tilfælde af klinisk mistanke eller konstateret infektion med Mycoplasma bovis.

/dyrlæge Kaspar Krogh, ksk@vfl.dk og Jørgen Katholm, jka@vfl.dk

Temadag om aktuelle fodringssspørgsmål

VFL, Kvæg, afholder tirsdag den 6. september temadag om aktuelle fodringssspørgsmål i MCH Herning Kongrescenter.

Program og tilmeldingsprocedure kan læse [her](#)

Nye abonnenter

Har du kolleger, der ikke får nyhedsmails om Aktuelt for Dyr læger, så kan de sende en mail til undertegnede. Framelding af vores nyhedsservice foretages ligeledes ved henvendelse pr. mail.

Abonnement på Aktuelt for Dyr læger er gratis! Indlæg kan dog indeholde links til sider, der kræver abonnement på LandbrugsInfo.

/dyrlæge Henrik Læssøe Martin hlm@vfl.dk

